



Til Folketingets partier
Christiansborg

4. november 2022

Skriftlig forelæggelse af dagsordenen for ECOFIN den 8. november 2022

Denne skriftlige forelæggelse vedrører sager, som er på dagsordenen for ECOFIN 8. november 2022, herunder ét forhandlingsoplæg, samt én yderligere sag, som forelægges til tidligt forhandlingsoplæg.

De to sager til forhandlingsoplæg drejer sig om forslag om afskaffelse af minimumssatserne for vægtafgift for tunge køretøjer (eurovignetdirektivet), hvor der ventes enighed på ECOFIN 8. november 2022, og Kommissionens forslag til styrkede regler i EU's indsats til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, som ikke er på dagsordenen for ECOFIN 8. november 2022, men hvor der ventes rådsenighed under det tjekkiske formandskab.

Derudover forelægges til orientering sag om revision af kapitalkravsregler og implementering af Basel-kommissionens anbefalinger, hvor Folketingets Europaudvalg gav mandat 30. september 2022, og hvor der ventes enighed på ECOFIN 8. november 2022.

Forelæggelsen giver et prioriteret uddrag af de centrale aspekter af udvalgte sager.

For sager om hhv. økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, status for genopretningsfaciliteten, det europæiske finanspolitiske råds rapport, råds-konklusioner om EU-statistikken, opfølgning på G20- og IMF-årsmøder 12.-14. oktober, drøftelse af den amerikanske Inflation Reduction Act samt implementering af SURE-lån henvises til samlenotatet, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg 27. oktober 2022.

Forslag om afskaffelse af minimumssatserne for vægtafgift for tunge køretøjer (eurovignetdirektivet)

ECOFIN 8. november 2022 ventes forelagt et kompromisforslag mhp. enighed om en ændring af direktiv 1999/62/EF om afgifter på tunge godskøretøjer for benyttelse af visse infrastrukturer (eurovignet-direktivet).

Forslaget indebærer, at eurovignet-direktivets obligatoriske minimumssatser for vægtafgifter for tunge godskøretøjer skal udgøre 0 euro og således afskaffes. EU-landene kan selv vælge, om de ønsker at opretholde deres afgifter eller udfase afgif-

terne helt eller delvist. Kompromisforslaget lægger op til, at afskaffelsen af minimumssatserne finder anvendelse fra 1. januar 2026 (ændret fra 25. marts 2025 i forrige kompromisforslag).

Forslaget kan muligvis indebære en reduktion af provenuet fra vægtafgifterne på tunge godskøretøjer i Danmark. Provenuet skønnes at udgøre ca. 85 mio. kr. årligt. Tunge godskøretøjer indregistreret i Danmark betaler i dag vægtafgift efter minimumssatserne, der følger af det gældende direktiv.

Ved fastholdt afgiftsniveau i Danmark kan effekten være udflagning af godstransportopgaver og køretøjer til lande med lavere beskatning. Implementeringen af EU's vejpakke om bl.a. reguleringen af løn- og arbejdsforhold i vejgodstransport-erhvervet indebærer dog en række initiativer, der forventeligt kan begrænse denne effekt.

Derudover kan forslaget have konsekvenser for det grønne område. Effekten vil afhænge af, om EU-landene omlægger vægtafgifter til afstandsbaseerede vejafgifter – som var den oprindelige intention med Kommissionens forslag – eller om EU-landene evt. blot sænker beskatningen af vejgodstransport. Hvis der gennemføres en omlægning af afgifterne, vil det potentielt bidrage positivt til den grønne omstilling. Hvis EU-landene derimod vælger at sænke beskatningen af tunge godskøretøjer, vil det have en negativ effekt på den grønne omstilling.

Fra dansk side vil man kunne tilslutte sig det bedst mulige kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man fra dansk side er særligt optaget af forslagens effekt på EU's grønne dagsorden, hvor en mulig konsekvens kan være en øget bestand af lastbiler, herunder dieseldrevne lastbiler, hvilket alt andet lige modarbejder EU's politik på klimaområdet. Samtidig fjerner forslaget en binding på EU-landes mulighed for at føre afgiftspolitik, fx at omlægge afgifterne fra faste årlige afgifter til kørselsbaseerede afgifter. Forslaget skal derudover ses i sammenhæng med hensynet til en fair konkurrence for godstransport på tværs af EU-landene.

Fra dansk side finder man det vigtigt, at effekterne af forslaget vurderes, herunder særlig konsekvenserne for den grønne dagsorden og påvirkningen af konkurrencesituationen blandt EU-landene, hvorfor det foretrækkes, at Rådet først tager stilling til sagen på et senere tidspunkt.

Regeringen beder således om mandat til, at man fra dansk side kan tilslutte sig det kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man:

- lægger vægt på, at der opnås et kompromis, som harmonerer med EU's grønne dagsorden.
- lægger vægt på, at der foretages yderligere konsekvensvurderinger af forslaget og dets effekter, særligt ift. den grønne dagsorden, hvorfor det foretrækkes, at Rådet først tager stilling til sagen på et senere tidspunkt.

Styrkede regler til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering

Kommissionen præsenterede i juli 2021 sin hvidvaskpakke, hvis formål er at styrke de fælles EU-regler om bekæmpelse af hvidvask.

Rådet er tidligere nået til enighed om en revision af pengeoverførselsforordningen og forslag om etablering af en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed. Begge forslag er forelagt til mandat i Folketingets Europaudvalg ifm. hhv. ECOFIN 7. december 2021 og ECOFIN 24. maj 2022.

De to tilbageværende elementer i Kommissionens hvidvaskpakke vedrører et forslag til en revision af hvidvaskdirektivet samt et forslag til en ny hvidvaskforordning. De to forslag er ikke på dagsordenen for ECOFIN 8. november, men det tjekkiske formandskab arbejder for enighed inden årets udgang.

Forslagene skal bidrage til at styrke EU-lovgivningen i lyset af tidligere hvidvaskskandaler.

Med forslagene lægges der op til at udvide anvendelsesområdet, så direktivets og forordningens regler fremadrettet også gælder bl.a. udbydere af kryptoaktivtjenester og crowdfunding, formidlere af realkredit og forhandlere af ædle metaller og ædelsten.

Forslaget til en revision af hvidvaskdirektivet indebærer styrkede og klarere regler for de omfattede selskaber og enkeltpersoner. Samtidig kan EU-landene anvende direktivets regler på selskaber og enkeltpersoner, som falder uden for anvendelsesområdet, men som vurderes at være eksponeret for hvidvaskrisici. Direktivet indebærer også styrkede regler for registre over bankkonti, fast ejendom samt reelle ejere af virksomheder, fonde og foreninger. Kommissionen foreslår generelt at styrke samarbejdet mellem nationale hvidvaskmyndigheder, og at den nye EU-hvidvasktilsynsmyndighed integreres i dette samarbejde. EU-hvidvaskmyndigheden vil skulle udarbejde retningslinjer på nogle områder, bl.a. om hvordan koncerntilsyn skal fungere, herunder nærmere ansvarsfordeling mellem hvidvasktilsynsmyndigheder i hjem- og værtslande.

Forslaget til en ny hvidvaskforordning indebærer fuld harmonisering og er direkte gældende i EU-landene, hvilket vil bidrage til et mere ensartet og konsistent regelsæt på tværs af EU. Med forordningen overføres en række regler fra det gældende hvidvaskdirektiv, idet disse præciseres og styrkes. Med forordningen indføres derudover bl.a. et kontantloft, som forbyder større kontante transaktioner (i udgangspunktet 10.000 euro, idet EU-landene kan fastsætte en lavere grænse nationalt).. Samtidig gives Kommissionen øgede beføjelser til via en delegeret retsakt at udvide den i dag gældende EU-liste over højrisikotredjelande, som i væsentlig grad truer EU's finansielle system. Derudover styrkes omfattede selskabers kundekendskabsprocedurer, ligesom der indføres yderligere krav til transparens i reelle ejere af virksomheder, fonde mv.

Iht. det aktuelle kompromisforslag har EU-landene – ved overtrædelse af reglerne i hhv. direktiv og forordning – mulighed for at indføre administrative sanktioner *eller* strafferetlige sanktioner alt efter nationale hensyn og vurderinger. Kommissionens forslag pålagde landene at sanktionere manglende regelefterlevelse med nationalt udstedte administrative bøder.

Regeringen støtter en styrket indsats til bekæmpelse hvidvask. Det er afgørende, at der bliver slået hårdt ned over for denne type kriminalitet både nationalt og i EU, herunder fordi der er stor risiko for hvidvask på tværs af grænser.

For Danmark har netop valgfriheden mellem administrative og strafferetlige sanktioner været helt central, fordi administrative bøder giver anledning til forfatningsretlige betænkeligheder. Derfor har Danmark arbejdet målrettet for de justeringer, som fremgår af det aktuelle kompromisforslag.

Derudover er det fra dansk side vigtigt, at reviderede EU-regler til bekæmpelse af hvidvask ikke medfører lempeligere regler end dem, som gælder i Danmark i dag, at reglerne indebærer en klar rolle til og ansvarsfordeling mellem nationale myndigheder og den fælles EU-tilsynsmyndighed og et styrket myndighedssamarbejde. Ligeledes er det væsentligt, at en revision af gældende regler muliggør en øget anvendelse af teknologi og udveksling af oplysninger om hvidvaskrisici mellem myndighederne.

Regeringen støtter det aktuelle kompromis, som gør det muligt for EU-landene at anvende strafferetlige sanktioner frem for administrative bøder, som generelt gør det muligt at opretholde det gældende danske regelsæt på hvidvaskområdet, som præciserer arbejdsdelingen mellem nationale myndigheder samt integrerer den fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed i dette samarbejde og styrker nationale myndigheders muligheder for øget informationsudveksling mhp. at mindske risikoen for fremtidige hvidvaskskandaler, og som i vid udstrækning tager højde for danske ønsker om øget brug af teknologi og bedre muligheder for informationsdeling.

Regeringen beder således om mandat til at støtte en løsning på linje med det aktuelle kompromisforslag, idet man:

- lægger afgørende vægt på, at EU-landene har mulighed for at vælge strafferetlige sanktioner frem for administrative bøder.
- lægger stor vægt på, at harmoniseringen af regler generelt ikke medfører lempeligere danske regler på hvidvaskområdet, end dem, som gælder i dag.
- lægger stor vægt på, at forslagene understøtter mulighederne for udveksling af risikooplysninger gennem anvendelsen af teknologi.
- lægger vægt på, at udvælgelsen af forpligtede enheder sker efter en risikobaseret tilgang, og at reglernes anvendelsesområde udvides med kryptoaktivtjenester mv.
- lægger vægt på, at reglerne generelt skal være proportionale.
- lægger vægt på, at EU-landene konsulteres, når Kommissionen identificerer tredjelande, som udgør en trussel mod EU's finansielle system.

- lægger vægt på et styrket myndighedssamarbejde.

Revision af EU's kapitalkrav

Formandskabet lægger på ECOFIN 8. november 2022 op til enighed om et kompromisforslag om revision af EU's regler om kapitalkrav. En central del af forslaget handler om EU's gennemførelse af anbefalinger fra Basel-komitéen. Forslaget har stor betydning for rammevilkårene for danske penge- og realkreditinstitutter.

Sagen har høj prioritet for Danmark, og fra dansk side arbejdes der for varetagelse af de danske interesser på basis af mandatet fra Folketingets Europaudvalg 30. september 2022.

Et centralt element i forslaget er et kapitalgulv for kreditinstitutter, som selv beregner deres kapitalkrav via egne risikomodeller. Gulvet betyder, at kapitalkravet, som institutterne selv beregner, ikke må være mindre end 72,5 pct. af kapitalkravet beregnet efter en mere simpel og ensartet standardmetode. Forslaget indeholder overgangsordninger, der indebærer mere lempelige kapitalkrav for boliglån og lån til virksomheder uden kreditvurdering med lav risiko for tab. Ordningerne sikrer et hensyn til de store danske penge- og realkreditinstitutter. Ordningerne er dog midlertidige og løber til og med 2032. Kommissionen skal inden da tage stilling til, om den evt. vil fremsætte et nyt forslag for at forlænge ordningerne. Det skal bl.a. ske på baggrund af en forudgående evaluering fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA).

Forslaget ændrer også kapitalkravet til kreditinstitutters beholdninger af aktier, herunder aktier i enheder i den finansielle sektor (sektoraktier). Det vil bl.a. i et vist omfang forhøje kapitalkravet for institutter, der gør brug af strategiske partnerskaber med fælles ejerskab i form af aktier, fx som led i drift af fælles datacentraler. I Danmark gør mindre og regionale pengeinstitutter brug af sådanne fælles ejerskaber for kunne yde samme service til deres kunder som større institutter.

EU-forhandlingerne om forslaget har været og er meget vanskelige for Danmark. Et stort flertal af lande lægger generelt vægt på, at EU holder sig tæt til Basel-anbefalingerne, herunder på kapitalgulvet. Danmark er det eneste land, der ønsker permanente ordninger med lavere kapitalkrav på fx boliglån med lav risiko. Andre lande er imod de foreslåede overgangsordninger, da de afviger fra Basel-anbefalingerne, eller kan acceptere dem, men netop kun hvis de er midlertidige.

Fra dansk side arbejdes for, at kapitalgulvets midlertidige ordninger med lempeligere kapitalkrav på lavrisiko boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering tager højde for særlige danske forhold og gøres permanente eller længere i stedet for midlertidige og ikke udløber i 2032. Kompromisforslaget fastholder de midlertidige ordninger til og med 2032, hvilket imødekommer Danmark delvist, men ikke imødekommer ønsket om permanente eller længere ordninger.

Der arbejdes for, at overgangsordningerne bliver en del af den generelle standardmetode, som mindre institutter typisk bruger, frem for en undtagelse for større institutter, som benytter interne modeller til at opgøre risiko og kapitalkrav. Kompromisforslaget imødekommer ikke dette.

Det støttes, at andre kapitalkrav, fx institutters individuelle solvensbehov, revurderes i lyset af kapitalgulvet, så risici ikke adresseres dobbelt med kapitalgulvet. Kompromisforslaget imødekommer i høj grad dette.

Der arbejdes for, at kapitalkravet til sektoraktier fastholdes på niveauet i dag, så mindre og regionale institutter sikres samme kapitalkrav og fradrag i kapitalgrundlaget som større institutter. Det skal sikre lige konkurrence mellem dels mindre og regionale danske pengeinstitutter, som indgår i strategiske partnerskaber, fx som led i drift af datacentraler, og dels større institutter. Kompromisforslaget imødekommer delvist dette. Imødekommelsen indebærer, at nationale tilsynsmyndigheder (i Danmark Finanstilsynet) skal vurdere, hvorvidt et strategisk ejerskab blandt mindre pengeinstitutter kan sidestilles med væsentlige ejerandele med så lav risiko, at instituttet må risikovægte det med 100 pct. i stedet for 250 pct. Reglerne for fradrag i kapitalgrundlag for beholdninger af sektoraktier ændres ikke ift. Kommissionens forslag. Kompromisforslaget imødekommer således ikke denne del. Der arbejdes sammen med Kommissionen, formandskabet og andre lande på at finde en løsning i form af fortolkning til fradragsreglerne.

Det støttes, at gældende metoder til at beregne forskellige kapitalkrav ved forskellige niveauer af belåning af fast ejendom kan fortsættes med kapitalkrav, der generelt afspejler risiko. Kompromisforslaget imødekommer i høj grad dette.

Det støttes at fastholde danske regler om, at markedsværdien af ejendomme kan bruges, især til låneudmåling. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme dette.

Det støttes, at reglerne om kapitalkrav til markedsrisiko (dvs. kapitalkrav til kreditinstitutters beholdninger af værdipapirer, fx aktier og obligationer) tager hensyn til Danmarks fastkurspolitik over for euroen og en påviselig lav risiko på danske realkreditobligationer. Kompromisforslaget imødekommer i høj grad dette.

Der arbejdes for proportionalitet, så krav om uafhængighed ikke gør tilsynsmyndigheders rekruttering vanskelig. Det gælder særligt bestemmelserne om en karenperiode, hvor tilsynsmyndigheders ansatte og bestyrelsesmedlemmer ikke kan være ansat i en virksomhed, som de har ført tilsyn med (karenperiode). Kompromisforslaget vurderes delvist at imødekomme dette, idet der vil gælde en karenperiode på seks måneder for tilsynsmyndigheders ansatte, der er direkte involveret i tilsyn, og 12 måneder for bestyrelsesmedlemmer, og idet EU-landene kan vælge en kortere karenperiode, hvis nationale forhold tilsiger det.

Der støttes en skærpelse af rammerne for institutternes brug af interne risikomodeler for at styrke tillid, sammenlignelighed og mindske usikkerhed om kapitalkrav. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme dette.

Der støttes en ensartet tilgang i EU til miljø, sociale og ledelsesmæssige risici, (såkaldte ESG-risici), og at institutter og tilsynsmyndigheder tager højde for disse risici i deres virke. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme det.

Det er også helt centralt, at EU-landene fortsat ikke forpligtes til at indføre administrative bøder, men kan vælge at fastholde strafferetlige bøder. Det er imødekommet i kompromisforslaget.

Fra dansk side vil man tage stilling til et endeligt kompromisforslag i lyset af mandatatet fra Folketingets Europaudvalg.

Finansiel støtte til Ukraine

Det bemærkes, at ECOFIN under drøftelsen af de økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine eventuelt vil diskutere næste skridt i EU's finansielle støtte til Ukraine. Kommissionen ventes snarest at fremsætte forslag til en ramme for EU's kortsigtede finansielle støtte til Ukraine i 2023 på omkring 18 mia. euro. Forslaget ventes fremsat med henblik på hurtig vedtagelse i Rådet.

Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt, og at der etableres en strategisk løsning på, hvordan EU effektivt kan yde kortsigtet finansiell støtte til Ukraine i 2023. Regeringen vil forelægge sagen til forhandlingsoplæg, når der ligger et konkret forslag fra Kommissionen.

Siden sidst

Det er muligt, at Rådet – muligvis allerede ifm. ECOFIN 8. november 2022 og uden videre drøftelse – vil nå til enighed om en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat på linje med den løsning, som er forelagt ifm. ECOFIN 7. december 2021, og som bl.a. indebærer, at Gruppen fremadrettet – ud over diskriminerende skatteordninger (fx særlige ordninger, der tilbyder lavere skat til udenlandske end indenlandske selskaber mhp. at tiltrække aktivitet) – også skal kunne undersøge generelle skatteordninger (fx lavskatteordninger som led i landenes generelle skattesystemer), som potentielt er skadelige, og som er indført eller ændret efter 1. januar 2023.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Fungerende finansminister